Lietas arhīva Nr. C-0080-17
ECLI:LV:GURT:2017:1208.C14046416.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Gulbenē 2017. gada 8.decembrī

Gulbenes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M. Bogdane
ar tiesas sēžu sekretāri A.Upīti,
piedaloties pieteicējas pārstāvim – zvērinātam advokātam G.Sīmanim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ pieteikumā, ar ieinteresēto personu LR Finanšu ministriju un /pers. B/, par faktu konstatēšanu, kam ir juridiska nozīme.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ iesniegusi tiesā pieteikumu, tā papildinājumus par faktu konstatēšanu, kam ir juridiska nozīme.

Pieteikumā norādīts, ka /datums/nomira pieteicējas vīrs /pers. C/, kurš rīkojumu par savu mantu nāves gadījumam netika atstājis. Pieteicējas vīra /pers. C/ pēdējā dzīves vieta bija /adrese/. Kā /pers. C/ laulātā pieteicēja iesniedza pieteikumu uz viņa mantojumu zvērinātai notārei Baibai Jaunbērziņai. Tā kā ne /pers. C/, ne arī iepriekšējā šā īpašuma mantiniece /pers. D/ nebija likumā noteiktajā kārtībā apstiprinājušies mantojuma tiesībās, tad, lai pieteicēja varētu pretendēt uz mantojuma masā ietilpstoši mājīpašumu /adrese/, pieteicējai nepieciešama fakta konstatācija, ka /pers. C/ ir likumā noteiktajā termiņā pieņēmis mantojumu.

1949.gada 8.februārī ar Lejasciema pagasta izpildkomitejas lēmumu /pers. E/ tika piešķirts zemes gabals apbūvei /adrese/. Uz šā zemes gabala /pers. E/ uzcēla nelielu dzīvojamo māju 41,5 kvadrātmetru platībā un četras saimniecības ēkas. Šīs visas ēkas tika reģistrētas uz /pers. E/ vārda Lejasciema pagasta saimniecību uzskaitē. /pers. E/ apdzīvoja, valdīja viņa uzcelto mājīpašumu /adrese/. /datums//pers. E/ mira un mājīpašumu savā faktiskā valdījumā pārņēma viņa meita, pirmās šķiras mantiniece /pers. D/. Uz mantojuma atklāšanās brīdi spēkā bija Latvijas Civilkodeksa nosacījumi attiecībā par mantojuma pieņemšanu. Lai gan /pers. D/ likumā noteiktā kārtībā netika apstiprināta mantojuma tiesībās uz /pers. E/ atstāto mantojumu, tomēr pēc tēva /pers. E/ nāves viņa nepārprotami tika izteikusi savu gribu pieņemt šo mantojumu dzīvojot mājīpašumā /adrese/ un to pārvaldot. Toreiz spēkā esošais Latvijas Civilkodekss principā paredzēja analoģiskus tiesiskos nosacījumus patreiz spēkā esošajam Civillikuma 694.pantam par mantojuma pieņemšanu.

Jau savas dzīves laikā 1992.gada rudenī /pers. D/ nodeva mājīpašumu /adrese/ savam dēlam un pieteicējas vīram /pers. C/ viņa faktiskā vadījumā, kur līdz pat /pers. C/ nāves dienai /datums/viņi dzīvojuši, pārvaldījuši mājīpašnieku kā patiesie saimnieki, ne tikai lietojot to, bet gan remontējot, maksājot atbilstošos maksājumus. Nevienam ne vienu brīdi neradās šaubas par mājīpašuma īpašnieku /pers. C/ personā. /pers. D/ nomira /datums/. Arī pēc viņas nāves /pers. C/ kopā ar pieteicēju turpināja tāpat kā iepriekš lietot dzīvojamo māju, pārvaldīt to. Likumā noteiktajā kārtībā /pers. C/ netika apstiprināts mantojuma tiesībās. Tomēr nepārprotami ar savām darbībām viņš tika izteicis viennozīmīgi tulkojamu gribu pieņemt savas mātes /pers. D/ atstāto mantojumu - mājīpašumu /adrese/. Civillikuma 694.pants nosaka, ka "ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā, vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz augšā norādīto termiņu notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis. Bet ja mantot aicinātais, kura faktiskā valdījumā mantojums neatrodas, palaiž garām noteikto termiņu, noteikti neizsakot savu gribu, tad atzīstams, ka viņš mantojumu atraidījis." Pieteicēja uzskata, ka ir visi juridiskie priekšnosacījumu, lai atzītu, ka /datums/mirušais /pers. C/ ir pieņēmis /datums/mirušās /pers. D/ atstāto mantojumu.

Tā kā neviens dokuments, kas būtu pamatā īpašuma tiesību atzīšanai uz būvēm būvprojekta, nodošanas -pieņemšanas akta veidā nav saglabājies, visas ēkas ir iegūtas īpašumā to celtniecības veidā, bet ne darījumu veidā, līdz ar to ēku īpašuma piederību var konstatēt tikai iesniedzot tiesā pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtībā. Tiesas nolēmums jeb fakta konstatācija par ēku īpašuma piederību ir nepieciešama mantojuma lietas izlemšanai.

1949.gada 8.februārī ar Lejasciema izpildkomitejas lēmumu /pers. E/ tika piešķirts zemes gabals apbūvei /adrese/ ,kas kjuva par tiesisko pamatu dzīvojamās mājas un saimniecības ēku celtniecībai. Visas uzceltās ēkas tika reģistrētas uz /pers. E/ vārda Lejasciema pagasta saimniecības ēku uzskaitē. Tādā veidā līdz 1991.gada augusta mēnesim, kad /pers. E/ nomira, bija uzcelta dzīvojamā ēka un četras saimniecības ēkas. Uzbūvētās ēkas ir uzskatāmas par atsevišķu īpašumu pamatojoties uz likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta 1.daļas 1.punktu, kas nosaka, ka Civillikuma 968. un 973.pantu noteikumi nav piemērojami un ēkas /būves/ vai augļu dārzi /koki/ līdz to apvienošanai vienā īpašumā ar zemi uzskatāmi par patstāvīgu īpašuma objektu, ja ēkas uzceltas vai augļu dārzs/koki/iestādīti uz zemes, kas atbilstoši likumam piešķirta šim nolūkam, iegūta darījuma rezultātā vai uz cita tiesiska pamata pirms Civillikuma lietu tiesību daļas spēkā stāšanās dienas /1992.gada 1.septembra/, bet zemes īpašuma tiesības atjaunotas vai atjaunojamas bijušajam īpašniekam vai viņa mantiniekiem / tiesību pārņēmējiem/ vai arī zeme piekrīt vai pieder valstij vai pašvaldībai.

Saskaņā ar patlaban spēkā esošo administratīvās tiesas praksi pirms 1993.gada 5.aprīļa būvēto būvju tiesiskums netiek pārvērtēts un tiek atļauta īpašuma tiesību reģistrācija. Ir pamats aprobežoties ar fakta konstatāciju par būves esamību dabā un pārbaudāma ir būves īpašuma tiesību iegūšana. Saskaņā ar Civillikuma normām viens no īpašuma tiesību iegūšanas veidiem ir ēku celšana. Lai gan ir pagājis ilgs laiks kopš ēku uzcelšanas, tieši par šo ēku uzcelšanas faktu jau ir liecinājuši divi liecinieki tiesas sēdē šajā lietā.

Pieteicēja lūdz:

1. konstatēt faktu, ka /datums/mirusī /pers. D/, personas kods /personas kods/, savlaicīgi bija pieņēmusi /datums/mirušā /pers. E/ mantojumu - mājīpašumu /adrese/;

2. konstatēt faktu, ka /datums/mirušais /pers. C/, personas kods /personas kods/, savlaicīgi tika pieņēmis /datums/mirušās /pers. D/ atstāto

mantojumu - mājīpašumu /adrese/, sastāvošu no būves ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, būves ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, būves ar kadastra apzīmējumu /numurs C/, būves ar kadastra apzīmējumu /numurs D/;

3. konstatēt faktu, ka /pers. E/, mirušam /miršanas datums/, uz viņa nāves dienu piederēja nekustamais īpašums /adrese/, sastāvošs no dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, būvēm ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs C/, /numurs E/, /numurs D/.

Uz tiesas sēdi ieinteresētā personas LR Finanšu ministrijas pārstāvis nav ieradies. Par tiesas sēdes laiku un vietu ieinteresētā persona ir informēta Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Ieinteresētās personas pārstāvis sniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumu par pieteikumu (lietas 48.lapa), kurā norāda, ka Finanšu ministrijas rīcībā nav informācijas, ka pieteikumā norādītā dzīvojamā māja un būves kādreiz būtu atradušās valsts īpašumā. Atsaucoties uz 2013.gada 26.novembra noteikumu Nr.1354 "Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" 32.4.punktu, norāda, ka par bezīpašnieka vai bezmantinieku atzīta dzīvojamā māja tiek nodota valsts akciju sabiedrības "Privatizācijas aģentūra", nevis Finanšu ministrijas valdījumā. Ieinteresētās personas pārstāvis lūdz civillietu izskatīt bez Finanšu ministrijas pārstāvja klātbūtnes (lietas 115.lapa).

Ieinteresētā persona /pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradies. Par tiesas sēdes laiku un vietu ieinteresētā persona ir informēta Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Rakstiskā iesniegumā (lietas 120.lapa) lūdz lietu izskatīt bez viņa piedalīšanās, norādot, ka uzskata pieteikumu par pamatotu.

Tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, ņemot vērā arī pieteicējas pārstāvja viedokli, secina, ka lietu var izskatīt bez ieinteresēto personu klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uztur. Paskaidrojumos norāda tos apstākļus, kādi aprakstīti pieteikumā. Uzskata, ka ir pamats konstatēt pieteikumā, tā papildinājumos norādītos juridiskos faktus. Lūdz izslēgt būvi ar kadastra apzīmējumu /numurs E/. Pārējā daļā lūdz apmierināt pieteikumu tādā redakcijā, kādā tas ir pieteikts.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi pieteicējas pārstāvi, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, secina, ka ir pamats apmierināt pieteikumu.

Mantojuma tiesiskās attiecības rodas ar mantojuma atklāšanos. Saskaņā ar Civillikuma 655.panta pirmo daļu mantojums atklājas ar mantojuma atstājēja nāvi [..].

Pieteikumā norādītais mantojuma atstājējs /pers. E/ miris /miršanas datums/, to apstiprina lietā iesniegtā miršanas apliecība (lietas 23.lapa).

No dzimšanas apliecības (lietas 25.lapa) konstatējams, ka /pers. D/, dzimusi /datums/, viņas vecāki ir /pers. E/ un /pers. J/. /pers. D/, personas kods /personas kods/, mirusi /miršanas datums/, to apstiprina lietā iesniegtā miršanas apliecība (lietas 26.lapa). No /pers. C/ dzimšanas apliecības (lietas 27.-28.lapa) konstatējams, ka /pers. C/, dzimis /datums/, ir dēls /pers. D/.

No laulības noslēgšanas apliecības (lietas 30.-31.lapa) konstatējams, ka /pers. C/, dzimis /datums/, un /pers. A/, dzimusi /datums/, noslēguši laulību /datums/, pēc laulības noslēgšanas vīram uzvārds /uzvārds/, sievai – /uzvārds/.

/pers. C/ miris /miršanas datums/, to apstiprina lietā iesniegtā miršanas apliecība (lietas 29.lapa).

19.02.1992. Gulbenes rajona Lejasciema pagasta tautas deputātu padomes izpildkomitejas izziņā norādīts (lietas 15.lapa), ka Lejasciema pagasta valde apliecina, ka /pers. E/ pēdējā pastāvīgā dzīves vieta līdz miršanai /miršanas datums/bija /adrese/; pēc /pers. E/ nāves māju savlaicīgi pārvaldīšanā pārņēma meita /pers. D/, dzīvo /adrese A/; Lejasciema pagasta saimniecību uzskaitē uz /pers. E/ vārda reģistrēta dzīvojamā māja ar kopējo platību 41,5 m2, tajā skaitā dzīvojamā 23,3 m2 un četras saimniecības ēkas, kuras atradās /adrese/. Minētās ēkas uzceltas 1949.gadā uz piešķirtā apbūves gabala, nav pieņemtas ekspluatācijā. Uz /pers. E/ vārda Lejasciema pagasta valdē testaments nav sastādīts. Norādīts, ka saimniecība nepieder kolhoznieku sētai.

No 1992.gada 20.februāra Tehniskā inventarizācijas biroja izziņas (lietas 16.lapa) konstatējams, ka uz namīpašumu /adrese/ nevienai personai nav reģistrētas īpašumtiesības Gulbenes rajona tehniskās inventarizācijas birojā. No sadaļas „īss namīpašuma raksturojums: zemes gabals platībā" konstatējams, ka nav norādes uz piešķirto zemes gabalu lietošanā, šajā sadaļā ievilkta svītra.

No lietas Nr.3334 (lietas 17.-22.lapa) konstatējams, kādas uz zemes gabala /adrese/ atradās celtnes, to izvietojums, to vērtība uz 1992.gada 14.februāri. Nav ierakstu sadaļā „Uz zemes gabala atrodošos celtņu īpašnieki".

No kadastra informācijas par būvēm (lietas 32.-35.lapa) secināms, ka adresē /adrese/ atrodas dzīvojamā ēka ar būves kadastra apzīmējumu /numurs A/, kadastrālās uzmērīšanas datums – 14.02.1998.; šķūnis ar būves kadastra apzīmējumu /numurs B/, kadastrālās uzmērīšanas datums – 31.07.2000.; pagrabs ar šķūni virs tā ar būves kadastra apzīmējumu /numurs C/, kadastrālās uzmērīšanas datums – 31.07.2000.; pirts ar būves kadastra apzīmējumu /numurs D/, kadastrālās uzmērīšanas datums – 31.07.2000.

No tiesas sēdē nopratinātās liecinieces /pers. O/, dzimušas 1949.gadā, liecībām izriet, ka pieteicēja ir liecinieces māsas /pers. D/ dēla /pers. C/ sieva. /pers. E/ bija liecinieces tēvs. Laikam 1949.gadā tēvs ir cēlis mājiņu /adrese/, bija arī saimniecības ēkas šķūnis un kūtiņa. Lieciniece norādītajā adresē ir dzimusi un dzīvojusi. Lieciniece dzīvojusi tur līdz 1981.gadam. /pers. D/ pāris gadus pēc /pers. C/ piedzimšanas tur vairs nav dzīvojusi. Liecinieces mamma mirusi 1985.gadā. Kad tēvs nomiris, pēc pāris mēnešiem, apmēram 1991.gada septembrī vai oktobrī, uz mājiņu aizgājis dzīvot /pers. C/ ar ģimeni. Neviens no mantiniekiem par to neizteica pretenzijas. /pers. D/ uzsāka mantojuma lietas kārtošanu, taču nenokārtoja. Laikā, kad mājiņā dzīvoja /pers. C/, tā ir remontēta, apšūta, uzlikts jumts, veikti iekšdarbi. /pers. D/ pēc /pers. E/ nāves mājiņā netika dzīvojusi.

No tiesas sēdē nopratinātā /pers. P/, dzimuša 1946.gadā, liecībām izriet, ka /pers. E/ bija liecinieka sievas tēvs. Zina, ka /pers. E/ bija mājiņa /adrese/, bija mājiņa, kūtiņa, pagrabs. Pēc /pers. E/ nāves oktobrī uz mājiņu /adrese/ aizgāja dzīvot /pers. E/ mazdēls /pers. C/ ar sievu. Nevienam citam nav bijusi tādas vēlēšanās tur iet un dzīvot, nekādu domstarpību nebija, nav arī tagad. /pers. C/ māte /pers. D/ sākusi kārtot lietu saistībā ar mājiņu, taču to neizdarīja. Mājiņai ir nolietojums. Laikā, kad mājiņā dzīvoja /pers. C/, mājiņu izšuva ar dēlīšiem, uzlika šīfera jumtu, krāsoja, koridorī ielika grīdu, plīts tika pārmūrēta.

Izvērtējot liecinieku liecības, tiesa konstatē, ka liecinieku liecības saistītas ar mantojuma pieņemšanas apstākļiem, kā arī ar apstākli, ka /pers. E/ savas dzīves laikā uz viņam piešķirtā zemes gabala ir uzbūvējis dzīvojamo māju un vairākas saimniecības ēkas.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka /pers. E/ ar 1949.gada 8.februāra Lejasciema pagasta izpildkomitejas lēmumu piešķirts zemes gabals apbūvei, tas izriet no Lejasciema pagasta izpildkomitejas 1949.gada 9.februāra paziņojuma (lietas 13.lapa). Lai arī no minētā paziņojuma nav konstatējams, kādā adresē minētais zemes gabals atradies. Tomēr, izvērtējot lietā iesniegto kvīti un lapiņu ar piešķirtā zemes gabala adresi (lietas 14.lapa) kopsakarā ar pieteikumā norādītajiem apstākļiem un tiesas sēdē nopratināto liecinieku liecībām, kā arī citiem rakstveida pierādījumiem, tiesai nerodas šaubas, ka /pers. E/ ir uzcēlis nelielu dzīvojamo māju un vairākas saimniecības ēkas tieši /adrese/.

Saskaņā ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 1.pantu mantojuma tiesiskās attiecības, ja mantojums atklājies pirms 1992.gada 1.septembra, kā arī īpašuma un citu lietu tiesību iegūšana un realizēšana laikā līdz 1992.gada 1.septembrim apspriežama uz to likumu pamata, kas bija spēkā līdz 1992.gada 1.septembrim, ciktāl šis likums nenosaka citādi.

Mantojuma tiesiskās attiecības /pers. D/ varēja nodibināties laikā, kad Latvijas teritorijā darbojās Latvijas PSR Civilkodekss.

Atbilstoši Latvijas PSR Civilkodeksa 569.pantam mantojuma iegūšanai bija nepieciešams, lai mantinieks to pieņemtu un mantojums tika atzīts par pieņemtu tad, kad mantinieks faktiski bija pārņēmis mantojamo mantu savā valdījumā vai pārvaldīšanā, vai iesniedzis mantojuma atklāšanās vietas notariāta kantorim iesniegumu par mantojuma pieņemšanu. Lietā nodibināts, ka uz konkrēto gadījumu nav attiecināmas Latvijas PSR Civilkodeksa 583.panta normas par kolhoznieka sētu.

Lietā nav nodibināts, ka iesniegumu par mantojuma pieņemšanu kāda persona notariātā būtu iesniegusi.

Ar savām darbībām – uzturot uz rūpējoties par /pers. E/ atstāto mantojumu, rīkojoties ar to kā ar savu, nododot nekustamo īpašumu sava dēla /pers. C/ lietošanā – /pers. D/ ir apstiprinājusi savu gribu pieņemt šo mantojumu.

Mantojuma tiesiskās attiecības /pers. C/ nodibinājās laikā, kad spēkā jau bija Civillikuma normas. Atbilstoši Civillikuma 691.pantam gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku. Ar savām darbībām – uzturot uz rūpējoties par /pers. D/ atstāto mantojumu – nekustamo īpašumu /adrese/, - /pers. C/ ir apstiprinājis savu gribu pieņemt šo mantojumu. Lietā nodibināts, ka /pers. D/ atstātais mantojums atradās /pers. C/ valdījumā līdz pat viņa nāves dienai.

Lai arī no iesniegtajām maksājumu kvītīm (lietas 36.-38.lapa) nevar izdarīt viennozīmīgus secinājumus tieši saistībā ar ko ir veikti kvītīs norādītie maksājumi, jo kvītīs norādītā zeme un ēkas nav identificējamas, taču no minētajiem dokumentiem konstatējams, ka uz tiem kā /pers. C/ dzīvesvieta ir norādīta – /adrese/.

Saskaņā ar Civillikuma 694.pantu, ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā un ja viņš līdz Civillikuma 693.pantā norādīto termiņu notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteikti atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to ir pieņēmis.

Tiesa konstatē, ka ir pierādīts, ka savā vadījumā mājokli, kur dzīvoja /pers. E/ /adrese/, pēc /pers. E/ nāves ir pārņēmusi viņa meita /pers. D/, atļaujot tur dzīvot savam dēlam /pers. C/ ar ģimeni. Lietā pierādīts, ka līdz pat /pers. C/ nāves dienai /datums/, viņš minēto mājīpašumu lietoja un rūpējās par to.

Tiesa atzīst, ka gan ar liecinieku liecībām, gan rakstveida pierādījumiem ir pierādīts mantojuma pārņemšanas fakts, līdz ar to tiesai neradās šaubas par konkrēto mantojuma pieņemšanas faktu. Juridiskie fakti konstatējami mantojuma lietas kārtošanai.

Civillikuma 1018.pants noteic, lai iegūtu īpašumu ar ieilgumu, ieguvējam vajag pa visu likumā noteikto laiku nepārtraukti un netraucēti valdīt iegūstamo priekšmetu (876.panta 1.d.) un rīkoties ar to kā īpašniekam.

Civillikuma 1021.pants noteic, ja ieilguma laikā vairākas personas valdījušas lietu cita pēc citas un tas, pret ko tek ieilgums, valdījumu nav pārtraucis, tad priekšgājēja valdījums pēcniekam nāk par labu, tā ka visu tādu personu valdījuma laiki saskaitāmi kopā. Uz šā noteikuma pamata ieilgums, kas iesācies mantojuma atstājējam, turpinās arī viņa mantiniekiem, kā arī tiem, kas ieguvuši valdījumu ar ieilgumam noderīgu tiesisku darījumu, vai kas ieguvuši atpakaļ valdījumu, ko tie tiesīgā kārtā nodevuši citam. Ja ieilgums turpinās valdītāja mantiniekiem, laiks starp mantojuma atklāšanos un pieņemšanu arī pieskaitāms ieilgumam.

Tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts /pers. E/, /pers. D/ un /pers. C/ valdījuma tiesiskais pamats, kas atbilstoši Civillikuma 1007.panta 3.punktam ir likumiska mantošana, uz kuras pamata mantinieks var iegūt ar ieilgumu arī svešas lietas, kas ietilpstošas viņam piekritušajā mantojumā.

Turklāt, lietā nodibināts, ka dzīvojamā ēka un saimniecības ēkas ir uzbūvētas līdz /datums/, t.i., līdz /pers. E/ nāves dienai. Administratīvo tiesu praksē atzīts, ka arī gadījumā, ja konstatētu, ka būvniecība ir notikusi pirms divdesmit un vairāk gadiem bez būvatļaujas vai būve izbūvēta neatbilstoši projekta dokumentācijai, iestādei nebūtu pamata lemt par būves nojaukšanu saskaņā ar Būvniecības likuma (spēkā līdz 2014.gada 30.septembrim) 30.panta sesto daļu vai saskaņā ar spēkā esošā Būvniecības likuma 18.panta piektās daļas 1.punktu. Būvniecības dokumentācijas pieprasīšana un lēmuma pieņemšana, kas sevī ietver vairāk nekā divdesmit gadus vecas būves tiesiskuma pārvērtēšanu, pārkāpj tiesiskās stabilitātes principu *(sk., piemēram Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 4.marta spriedums lietā Nr.A421006909, Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 15.maija spriedums lietā Nr.A421006909, Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 5.novembra spriedums lietā Nr.A42057051).* PSRS laikos veikto būvdarbu tiesiskumu nepārvērtē, bet pārbauda vienīgi būves īpašuma tiesību iegūšanu. Ar šo normu likumdevējs ir norādījis, ka valsts iestādes nevar likt šķēršļus būves reģistrācijai zemesgrāmatā, izdarot atzīmes par patvaļīgu būvniecību, ja būve uzbūvēta līdz 1993.gada 5.aprīlim. Tiesas vērtējumā likumdevējs ir skaidri norādījis, ka pirms 1993.gada 5.aprīļa būvēto būvju tiesiskums netiek pārvērtēts un tiek atļauta īpašuma tiesību reģistrācija.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīt, ka konstatējams fakts, ka /pers. E/, mirušam /miršanas datums/, uz viņa nāves dienu piederēja nekustamais īpašums /adrese/, sastāvošs no dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, būvēm ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs C/, /numurs D/.

Lietā nav strīda par tiesībām, kurš būtu izšķirams tiesā prasības kārtībā, tādēļ nav šķēršļu fakta konstatēšanai sevišķās tiesāšanas kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 288.pantu tiesa izskata lietas par tādu faktu konstatēšanu, no kuriem atkarīga fizisko un juridisko personu mantisko un nemantisko tiesību rašanās, grozīšanās vai izbeigšanās. Pieteikums atbilst CPL 254.panta prasībām - lietā nepastāv strīds par tiesībām.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 289.pantam, tiesa konstatē juridiskos faktus tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus, kas apstiprina šos faktus, vai ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot. Tiesa konstatē, ka pieteicējai nav iespējams citā kārtībā saņemt apliecinošu dokumentus saistībā ar pieteikumā un papildinājumos norādītajiem faktiem.

Ar 2017.gada 25.oktobra lēmumu pieteicēja atbrīvota no valsts nodevas nomaksas par pieteikuma papildinājumos norādītā juridiskā fakta konstatēšanu. Tomēr pieteicēja nav tikusi atbrīvota no ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem.

Tiesa secina, ka pieteicējas samaksātā summa pilnībā nenosedz faktiskos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, kas, saskaņā ar lietā esošo uzziņu par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem, sastāda EUR 25,92 (lietas 2.lapa). Starpība starp pieteicējas nomaksāto summu EUR 4,70 (lietas 9.lapa) un faktiskajiem izdevumiem piedzenama no pieteicējas, t.i., EUR 21,22 par labu valstij, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39. un 40.pantu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 15., 97., 190., 251., 254., 256., 257., 288., 289., 292.pantu, tiesa

nosprieda:

KONSTATĒT JURIDISKU FAKTU, ka /datums/mirusī /pers. D/, personas kods /personas kods/, savlaicīgi bija pieņēmusi /datums/mirušā /pers. E/ mantojumu - mājīpašumu /adrese/.

KONSTATĒT JURIDISKU FAKTU, ka /datums/mirušais /pers. C/, personas kods /personas kods/, savlaicīgi tika pieņēmis

/datums/mirušās /pers. D/ atstāto mantojumu - mājīpašumu /adrese/, sastāvošu no būves ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, būves ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, būves ar kadastra apzīmējumu /numurs C/, būves ar kadastra apzīmējumu /numurs D/.

KONSTATĒT JURIDISKU FAKTU, ka /pers. E/, mirušam /miršanas datums/, uz viņa nāves dienu piederēja nekustamais īpašums /adrese/, sastāvošs no dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, būvēm ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs C/, /numurs D/.

Juridiskie fakti konstatēti /pers. E/ un /pers. D/ atstātā mantojuma iekļaušanai /pers. C/ mantojuma masā un mantojuma lietas kārtošanai.

PIEDZĪT no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 21,22 (divdesmit viens *euro* **22 centi),** kas jāiemaksā sekojošā kontā: Tiesu administrācija, NMR 90001672316 ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV 90001672316 saņēmēja iestāde; Valsts kase BIC kods: TRELLV22 konta Nr. LV51TREL2190458019000, ekonomiskās klasifikācijas kods 21499.

NOTEIKT pieteicējai spriedumam daļā par tiesas izdevumu piedziņu termiņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Par labu valstij piedzīto tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti nekavējoties iesniedzami Gulbenes rajona tiesas kancelejā.

Spriedums ir pārsūdzams apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Gulbenes rajona tiesā.

Pilna sprieduma pasludināšanas diena - 2017.gada 8.decembris

Tiesnese M.Bogdane